

speech: dissertation ...of candidate of pedagogical science:13.00.03 / Trophimenco L. I. – K., 2004. – 196 с. 8. **Kharchenco N.V.** Formation of abolition to build intension for elder pre-school age children: abstract from dissertation ...of candidate of pedagogical science: 13.00.02 / Kharchenco N.V. – Pereyaslav-Khmelnytsky, 2004. - 18 p. 9. **Kharchenco N.V.** For your thinking abilities / Kharchenco N.V. // Pre-school education/— Palette of pedagogue. — 2002. — № 1. — P.12—16.

Бондаренко Н.А. Експериментальна методика дослідження сформованості оцінно-етичних суджень у старших дошкільників із ЗНМ

У статті пропонується експериментальна методика дослідження сформованості оцінно-етичних суджень у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення. Розкрито сутність науково-методичного підґрунтя діагностичної методики, детально висвітлено критерії, показники та рівні сформованості навичок складання оцінно-етичних суджень у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення. До структури методика входять два блоки завдань спрямованих на дослідження сформованості морально-етичної лексики у старших дошкільників із ЗНМ (імпресивне та експресивне мовлення) та визначення вмінь використовувати судження як мовленнєві категорії, а саме граматично оформлені логічно пов'язані між собою складні речення, зміст яких розкриває причинно-наслідкові зв'язки того чи іншого явища.

Ключові слова: теза, доведення, висновок, мовний зміст, мовна (граматична) композиції судження, елементарні міркування, загальне недорозвинення мовлення, оцінно-етичні судження.

Бондаренко Н.А. Экспериментальная методика исследования уровня сформированности оценно-этических суждений у старших дошкольников с ОНР.

В статье предлагается экспериментальная методика исследования уровня сформированности оценно-этических суждений у старших дошкольников с ОНР. Дано научно-методическое обоснование диагностической методики, определены критерии, показатели, уровни сформированности оценно-этических суждений у старших дошкольников с общим недоразвитием речи. В структуру методики включены два блока диагностических заданий направленных на исследование сформированности морально-этической лексики у старших дошкольников с ОНР (в импрессиивной и экспрессивной речи) и определение умений оперировать суждениями как речевыми категориями, а именно, логико-грамматически оформленными сложными предложениями, содержание которых раскрывает причинно-следственные связи того или иного явления.

Ключевые слова: тезис, аргумент, вывод, грамматическая композиция суждения, элементарные рассуждения, общее недоразвитие речи, оценно-этические суждения.

Bondarenko N.A. Experimental research methodic as for formation of appraise-ethical opinion of elder pre-school age children with general underdevelopment of speech.

This article presents the experimental research methodic as for formation of appraise-ethical opinion of elder pre-school age children. Also it is disclosed the essence of scientific-methodical base of diagnostic methodics, the criteria's are showed in details, indexes and levels of formation of skills in completing the appraise-ethical opinion of elder pre-school age children with general underdevelopment of speech. The structure of methodics is consists of two blocs of exercises directed to the research of formation of moral-ethical vocabulary of elder pre-school age children with general underdevelopment of speech (impressive and expressive speech) and determination of skills to use opinions as speech categories, to be exact, grammatically arranged and logically connected complex sentences, maintenance of which discloses the cause-effect connection of one or other event.

Keywords: thesis, argument, conclusion, linguistic content, linguistic (grammar) composition of opinion, elementary reasoning, general underdevelopment of speech, to evaluate ethical judgments

Стаття надійшла до редакції 06.03.2014 р.

Статтю прийнято до друку 20.03. 2014 р.

Рецензент: д.п.н., проф. Шеремет М.К.

УДК 376.1-056.264:376.1-056.34

СПЕЦИФІКА ЛОГОПЕДИЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ПРИ ВАДАХ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Боряк О.В.

кандидат педагогічних наук, доцент

Розумовий та мовленнєвий розвиток дитини має тісний взаємозв'язок, але разом з тим, розвиток мовлення та пізнавальної діяльності характеризується певними специфічними особливостями. Мовленнєвий розвиток є однією з складових загального психічного розвитку розумово відсталості дитини. Як наслідок, цілеспрямована та систематична робота з корекції мовленнєвої діяльності сприяє позитивному впливу на весь процес розвитку дитини.

Формування мовлення базується на розвитку пізнавальної діяльності, але ці процеси є відносно автономними. Відомо, що рівень мовленнєвого розвитку дітей з вадами інтелектуального розвитку (розумовою відсталістю) суттєво розрізняється. Розумова відсталість негативно впливає на мовленнєвий розвиток, але при цьому відсутня явна, безпосередня кореляція між ступенем розумової відсталості та рівнем розвитку мовлення.

Так, серед розумово відсталих дітей з легким або помірним ступенем зустрічаються діти як з дуже низьким рівнем мовленнєвого розвитку, з різноманітними порушеннями мовлення, так і з більш збереженим (достатнім) рівнем оволодіння мовленням. Рівень мовленнєвого розвитку цієї нозології дітей у більшості випадків більш низький, ніж дозволяє їх розумовий розвиток.

Проблемі порушення мовлення у дітей з вадами інтелектуального розвитку присвячені роботи В.К. Вороб'їрової, А.В. Єгорової, О.В. Казанцевої, Г.А. Каше, Р.І. Лалаєвої, Р.Є. Левіної, Д.І. Орлової, М.А. Савченко, Є.Ф. Соботович, В.В. Тищенко, М.Ю. Хватцева та ін.

Проблема специфіки здійснення логопедичної роботи з розумово відсталими дітьми сьогодні залишається актуальною, оскільки досі не існує загальноприйнятої методики її здійснення, яка б ураховувала специфічні риси основного дефекту і була результативною. Сьогодні переважає використання загальноприйнятих логопедичних методик, розроблених для дітей зі збереженим інтелектуальним розвитком, які в більшості випадків є малоєфективними при роботі з розумово відсталими дітьми. Відповідно до вищевикладеного метою цієї статті є аналіз проблеми дослідження: визначення специфіки здійснення логопедичної роботи з дітьми з вадами інтелектуального розвитку на основі опрацювання літературних джерел.

На думку С.Я. Рубінштейна, головними чинниками порушення мовлення у розумово відсталих дітей є «слабкість замикальної функції кори, повільне виникнення нових диференціальних зв'язків у роботі всіх аналізаторів» [3]. Як наслідок – у дітей цієї нозології повільно формуються диференціації в діяльності мовленнєвослухового та мовленнєворухового аналізаторів: діти довго не розрізняють звуки мовлення, недостатньо чітко і точно сприймають мовлення оточуючих. Моторна реалізація, точність мовленнєвих рухів також формуються повільно, недиференційовано: впливають порушення слухового та кінестетичного контролю.

Як результат – порушення мовлення у розумово відсталих дітей різноманітні та залежать від ступеня розумової відсталості, від рівня порушення мовленнєворухової та слухомовленнєвої систем, від ряду типологічних особливостей цієї нозології дітей.

Сьогодні, як і тривалий час, залишається актуальною проблема правильності визначення (формулювання) порушень мовленнєвого розвитку у розумово відсталих дітей. У більшості випадків сьогодні залишається поширеним визначення порушень мовлення при розумовій відсталості як загального недорозвинення мовлення різного ступеня мовленнєвого розвитку.

Але виходячи із визначення загального недорозвинення мовлення (ЗНМ), сформульованого Р.Є. Левіною, це різноманітні порушення мовлення при збереженому слуху та інтелекті [2]. Відповідно, воно не може поширюватися на осіб із розумовою відсталістю.

З огляду на це, Р.І. Лалаєва розробила та запропонувала використовувати в логопедичній практиці визначення «системні порушення мовлення» легкого, середнього та важкого ступеню при розумовій відсталості та затримці психічного розвитку.

Вивчення та корекція системних порушень мовлення сьогодні є актуальною проблемою для логопедичної науки та практики. Її актуальність визначається багатьма чинниками і в першу чергу чинником поліморфності.

Системні порушення мовлення – форма мовленнєвої патології, яка найчастіше зустрічається серед дітей дошкільного та молодшого шкільного віку як в структурі основного дефекту (розумова відсталість, затримка психічного розвитку, дитячий церебральний параліч, порушення слуху) так і як первинна форма мовленнєвої патології (при алаліях, афазіях, дизартріях) [1].

Термін «системні порушення мовлення» (СПМ) в понятійно-термінологічному апараті дефектології з'явився відносно недавно, відповідно, серед спеціалістів у галузі вивчення дитячого мовлення сьогодні відсутні остаточні узагальнення стосовного його змісту та вживання.

Аналіз літератури, з цієї проблеми, свідчить, що під визначенням «системні порушення мовлення» часто розуміються та трактуються різні поняття. Дослідження О.А. Безрукової свідчать, що автор визначає порушення мовлення системними, якщо вони є складовим компонентом у складі складних форм загальнопсихічного дизонтогенезу і супроводжують дезінтеграцію розвитку сенсорно-перцептивної, когнітивної, афективно-вольової сфери дитини. Інші автори (М.І. Буянов, Л.С. Волкова) розглядають ці порушення не з загальнодефектологічної точки зору, а з неврологічної, визначаючи порушення мовлення системними, якщо вони проявляються у якості симптомів неврологічного синдрому.

У логопедії системними порушеннями мовлення традиційно називають алалію та афазію: такі порушення мовлення, при яких порушене засвоєння мови як знакової системи або відбувається розпад навичок її вживання (Р.І. Лалаєва, Н.В. Серебрякова). Відповідно за клініко-педагогічною класифікацією ці порушення трактують як структурно-семантичні.

Найбільш точно, з нашої точки зору, визначення СПМ надане з психолінгвістичної позиції. Відповідно цих досліджень порушення мовлення називають системними, якщо дефект одного з системоутворюючих ланцюгів

мовленнєворухового або мовленнєвослухового відділів призводить до виникнення порушень у роботі мовномовленнєвого механізму в цілому.

На сучасному етапі розвитку дефектології стає актуальним уточнення, поглиблення, розширення існуючих в логопедії класифікацій по відношенню до різних нозологій дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Особливу категорію дітей, яка має стійку тенденцію до збільшення кількісного показника, представляють діти з порушеннями інтелектуального розвитку (розумовою відсталістю).

Стійкі порушення пізнавальної діяльності дитини, внаслідок органічних порушень головного мозку, негативно впливають на формування та розвиток мовлення в дошкільному та молодшому шкільному віці. У свою чергу, порушення мовлення, які притаманні розумово відсталим дітям, негативно впливають на психофізичний розвиток цієї категорії дітей.

В учнів спеціальних шкіл спостерігаються ті ж порушення мовленнєвого розвитку, що і у дітей з нормою розвитку: порушення звуковимови, алалії, дизартрії; тяжкі форми загального недорозвинення мовлення, стійкі порушення процесів читання і письма. Оскільки між особливостями мовленнєвої патології і аномальним розвитком у розумово відсталих дітей існує взаємозв'язок і взаємозалежність, логопедична робота спрямована на корекцію всіх проявів первинних і вторинних порушень мовлення, уваги, сприймання, пам'яті та мислення. Досить різноманітні прояви мовленнєвих порушень, їх складність, а також характерні особливості розумової відсталості: інертність психічних процесів, особливості емоційно-вольової сфери, що обумовлюють необхідність внесення специфічних рис у проведення логокорекційної роботи.

Мовленнєвий розвиток учнів спеціальної школи характеризується цілою низкою відхилень. Для більшості учнів є типовими затримка та уповільнений темп розвитку мовлення: переважно поліморфні порушення звуковимови; обмежений словник (як пасивний так і активний), який не відповідає віковим нормам; порушення формування граматичної сторони мовлення; труднощі словотворення; порушення фонематичних процесів; різноманітні прояви аграматизмів; труднощі формування процесів читання і письма та ін.

На механізми порушень мовлення та результативність їх корекції негативно впливають порушення пізнавальної діяльності, що ускладнює процес оволодіння грамотою і в більшості випадків призводить до порушень писемного мовлення. Тому в навчальному плані спеціального загальноосвітнього закладу передбачені години для проведення спеціальної логопедичної роботи, що проводяться вчителем-логопедом.

Відповідно до досліджень Р.І. Лаласвої, на які ми вже посилалися вище, для позначення порушень мовлення як системи у розумово відсталих дітей рекомендують наступні формулювання:

1. СПМ важкого ступеню: поліморфне порушення звуковимови; важкі порушення фонематичних процесів: недорозвиток фонематичного сприймання, аналізу та синтезу (як складних так і простих форм); обмежений словниковий запас (сформований переважно на побутовому рівні); наявні аграматизми, що проявляються в порушеннях як складних, так і простих форм словозміни та словотворення; відсутність зв'язного мовлення або важкі його порушення (1-2 речення замість переказу). Важкі форми дислексії та дисграфії.

2. СПМ середнього ступеню: поліморфне порушення звуковимови, яке має стійкий характер; недорозвиток фонематичного сприймання та фонематичного аналізу (сформованість начатків фонематичного аналізу); аграматизми, що проявляються під час словозміни та словотворення; обмежений словник; під час спонтанного мовлення – аграматизми. Стійкі порушення писемного мовлення.

3. СПМ легкого ступеню: мономорфне порушення звуковимови; порушення складних процесів фонематичних узагальнень; аграматизми процесів письма.

Науковець рекомендує під час визначення логопедичного висновку визначати: ступінь СПМ; рівень порушення усного мовлення; порушення писемного мовлення.

Нажаль, питання додержання єдиних вимог до формулювання логопедичного висновку при розумовій відсталості сьогодні залишається відкритим і вимагає як доопрацювання, так і внесення уточнень до визначення ступеня та форми мовленнєвого порушення.

Відповідно до складності, специфіки прояву СПМ здійснення корекційної роботи повинно мати також системний характер. Аналіз методичної літератури, яку використовують практики, навчальних посібників та дидактичних матеріалів стосовно корекції СПМ свідчить, що більшість джерел має не «системний», а переважно «симптоматичний» підхід. Відсутність єдиної концептуального підґрунтя, хаотичність запропонованого лінгводидактичного матеріалу, порушення провідних дидактичних та лінгводидактичних принципів: науковості, онтогенетичного підходу, концентричності, комунікативної спрямованості та ін., негативно відбивається на результатах логопедичної роботи, дезорієнтує логопедів-практиків, особливо молодих спеціалістів, створює для них додаткові труднощі під час планування корекційної роботи, доборі та структуруванні дидактичного матеріалу для проведення логопедичних занять.

Сьогодні залишається актуальною розробка моделі корекційно-розвивальної роботи в спеціальних закладах освіти з дітьми, які мають СПМ, методологічною основою якої є міждисциплінарні розробки суміжних з

логопедією наукових дисциплін.

Науковцями української та російської логопедичної школи були запропоновані різноманітні, розрізнені структурні компоненти для здійснення логопедичної роботи при СПМ серед яких провідними залишаються визначення: мети, завдань, методології, основних принципів корекційної роботи, змісту роботи, структури, видів мовленнєвої діяльності, провідних методів, організаційних форм роботи, що вимагають певної модифікації по відношенню до дітей з вадами інтелектуального розвитку.

За результатами опрацювання спеціальної педагогічної, методичної, наукової літератури було визначено мету здійснення логопедичної роботи з дітьми з вадами інтелектуального розвитку – формування мовленнєвомисленнєвої діяльності.

Ураховуючи специфіку здійснення логокорекційної роботи було визначено провідні специфічні завдання: формування мовної компетенції; формування мовленнєвої компетенції; формування комунікативної компетенції. Відповідно до завдань визначається основний зміст роботи: формування мовних знань, мовленнєвих навичок, комунікативних умінь.

Методологічним обґрунтуванням змісту логокорекційної роботи є визначені в логопедії вчення про СПМ, їх трактування як порушень, в першу чергу, мовних (структурно-семантичних). Більшість спеціалістів визнають, що головною проблемою дитини з СПМ є об'єктивно існуючі труднощі засвоєння мови як системи знаків (кодів). Слабка мовна здібність, обумовлена різноманітними причинами (враховуючи структуру основного дефекту при розумовій відсталості переважно органічного ґенезу), не дозволяє дітям цієї нозології спонтанно, без допомоги спеціалістів оволодіти рідною мовою на такому рівні, на якому оволодівають однолітки, мовлення яких розвивається в сприятливих умовах (діти без порушень розвитку) [1].

Формування мовної компетенції неможливе без мовленнєвої діяльності. Відомо, що усне мовлення й усне мовне висловлювання формуються до 2 – 3 років (їх супроводжує посилений розвиток розуміння мовлення дорослих). Етапи формування мовленнєвої комунікації супроводжуються вдосконаленням слухомовленнєвого сприйняття, оволодіння довільною слухомовленнєвою пам'яттю, використанням з метою комунікації інтонаційних засобів мовлення, а також формуванням фонематичного слуху. У віці 5 -7 років починається формування внутрішнього мовлення, крім властивої мисленнєвої сторони, що несе навантаження програмування як задуму висловлення, так і складної поведінки. Ці розходження в ґенезі й психологічній структурі різних форм мовленнєвої діяльності знаходять своє відображення й у їх мозковій організації. Існує велика кількість підстав, відповідно до яких можуть класифікуватися види й форми мовлення. Для нейропсихології як і логопедії важливі два самостійних види мовлення: експресивне та імпресивне [5, с. 294].

Сьогодні теорія мовленнєвої діяльності трактується як сума окремих актів говоріння й розуміння, один із видів пізнавальної діяльності, як цілком самостійна діяльність. Відповідно до досліджень Г. Хеда, існує зв'язок між розладами мовлення і порушеннями мислення і поведінки в цілому, що обумовлюється труднощами утворення понять і є наслідком ураження такого рівня мозку, що відповідає за виконання символічної діяльності. Відомо, що мовленнєва діяльність вимагає спільної роботи різних зон кори, що забезпечують специфічний внесок у загальний мовленнєвий процес. Відділи кори, що забезпечують мовномисленнєву діяльність, мають великий ступінь поліфункціональності, тому критичним для кінцевого результату є незадіяність будь-якої зони, а збереження можливості взаємодії безлічі слухомовленнєвих зон, у якому участь однієї з них є обов'язковою.

Вивчення структури мовленнєвого дефекту у дітей з легким та помірним ступенем розумової відсталості обумовлює необхідність аналізу багатьох теоретичних концепцій: про співвідношення мислення та мовлення, про первинні та вторинні порушення, про загальні та специфічні закономірності в психічному розвитку, про рівневі структури мовленнєвого процесу. Тому з метою подальшого визначення специфіки здійснення логопедичної роботи при розумовій відсталості є дослідження лінгвістичної та психолінгвістичної теорії мовної та мовленнєвої діяльності саме з урахуванням структури основного дефекту, визначення порушених та (або) спотворених ланцюгів та імовірності виникнення компенсаторних можливостей.

Література

1. **Безрукова О.А.** Междисциплинарный подход к изучению и коррекции системных нарушений речи / Актуальные проблемы профилактики и коррекции нарушений письменной речи : сб. ст. междунауч. конф., 11 декабря 2007 г. / под. общ. ред. В.Н. Скворцова. – С. 22 – 27. 2. **Лалаева Р.И.** Логопедическая работа в коррекционных классах / Р. И. Лалаева. – ВЛАДОСС-ПРЕССА, 2004. – 223 с. 3. **Рубинштейн С.Я.** Психология умственно отсталого школьника / С. Я. Рубинштейн – М., 1970. – С. 106. 4. **Скрипник Т.** Наукове підґрунтя дослідження складників мовленнєвої діяльності в контексті корекційно-превентивного навчання / Т. Скрипник // Дефектологія. – 2000. - № 4. – С. 14. 5. **Шеремет М.К.** Мовленнєва діяльність в системі підготовки дошкільників з ТПМ до школи / М. К. Шеремет // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету : Серія соціально-педагогічна. Випуск XIII, 2008. – С. 293 – 297.

References

1. **Bezrukova O.A.** Mezhdistsiplinarnyj podkhod k izucheniyu i korrektsii sistemnykh narushenij rechi / Aktual'nye problemy profilaktiki i korrektsii narushenij pis'mennoj rechi : sb. st. mezhdun. nauch.-prkt. konf., 11 dekabrya 2007 g. / pod. obshh. red. V.N.

Skvortsova. – S. 22 – 27. 2. Lalaeva R.I. Logopedicheskaya rabota v korrektsionnykh klassakh / R. I. Lalaeva. – VLADOSS-PRESSA, 2004. – 223 s. 3. Rubinshtejn S.YA. Psikhologiya umstvenno otstalogo shkol'nika / S. YA. Rubinshtejn – M., 1970. – S. 106. 4. Skripnik T. Naukove pidruntya doslidzhennya skladnikiv movlennevoi diyal'nosti v konteksti korektsijnoi-preventivnogo navchannya / T. Skripnik // Defektologiya. – 2000. - № 4. – S. 14. 5. Sheremet M.K. Movlenneva diyal'nist' v sistemi pidgotovki doshkil'nikov z TPM do shkoli / M. K. SHERemet // Zbirnik naukovikh prats' Kamyanets'-Podil's'kogo derzhavnogo universitetu : Seriya sotsial'no-pedagogichna. Vipusk KHIII, 2008. – S. 293 – 297.

Боряк О.В. Специфіка логопедичної корекції при вадах інтелектуального розвитку

У статті надана характеристика системних порушень мовлення, їх трактування в логопедичному, неврологічному та нейропсихологічному аспектах. Висвітлені особливості проявів системних порушень мовлення при вадах інтелектуального розвитку (розумовій відсталості). Визначені труднощі здійснення логокорекційної роботи, обґрунтовані її специфічні риси.

Вивчення структури мовленнєвого дефекту у дітей з легким та помірним ступенем розумової відсталості обумовлює необхідність аналізу багатьох теоретичних концепцій: о співвідношенні мислення та мовлення, о первинних та вторинних порушеннях розвитку, о загальних та специфічних закономірностях в психічному розвитку, о рівневих структурах мовленнєвого процесу. Тому з метою подальшого визначення специфіки здійснення логопедичної роботи при розумовій відсталості є актуальними дослідження лінгвістичної та психолінгвістичної теорії мовної та мовленнєвої діяльності саме з урахуванням структури основного дефекту, визначення порушених та (або) спотворених ланцюгів та імовірності виникнення компенсаторних можливостей.

Ключові слова: діти з вадами інтелектуального розвитку, системні порушення мовлення, розумова відсталість.

Боряк О.В. Специфика логопедической коррекции при нарушениях интеллектуального развития

В статье подана характеристика системных нарушений речи, их определение в логопедическом, неврологическом и нейропсихологическом аспектах. Раскрыты особенности проявления системных нарушений речи при нарушениях интеллектуального развития (умственной отсталости). Определены трудности осуществления логокоррекционной работы, обоснованы ее специфические черты.

Изучение структуры речевого дефекта у детей с легкой и умеренной степенью умственной отсталости обуславливает необходимость анализа многих теоретических концепций: про соотношение мышления и речи, про первичные и вторичные нарушения развития, про общие и специфические закономерности в психическом развитии, про уровневые структуры речевого процесса. Поэтому с целью дальнейшего определения специфики осуществления логопедической работы при умственной отсталости становятся актуальными исследования лингвистической и психолингвистической теории языка и речевой деятельности именно с учетом структуры основного дефекта, пути выявления нарушенных звеньев и возможность возникновения компенсаторных возможностей.

Ключевые слова: дети с нарушениями интеллектуального развития, системные нарушения речи, умственная отсталость.

Boryak O.V. The specificity of the speech therapy in the intellectual development defects

This article reflects the analysis of the speech disorders, its determination in the intellectual development defects (mental deficiency). The difficulties of the speech therapy work implementation and its specific characteristics are pointed out.

The study structure speech defect parts with mild to moderate mental retardation necessitates many theoretical analysis kontsetische ratio of thinking and speech, of primary and secondary disorders. Development of general and specific patterns in mental development, pre leveling strummer speech process so in order to further determine the specificity of the speech therapy work in mental retardation become relevant linguistic research and theory of language and psihopitvistichesky theory and speech activity, it is against the basic structure of the defect identified ways the speech disorders, the compensatory defects.

Keywords: children with intellectual disabilities, systemic violations of speech, mental retardation.

Стаття надійшла до редакції 10.03.2014 р.

Статтю прийнято до друку 10.03.2014 р.

Рецензент: д. п. н., проф. Шеремет М.К.

УДК: 376 - 056. 36 – 053. 4

МАЛЮВАННЯ – ГРАФІЧНА ПРОМОВА РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Войтюк І. В.

На сучасному етапі розвитку суспільства у різних сферах життєдіяльності людини прослідковується тенденція зростання зацікавленості до спеціальної дошкільної освіти.

У нашій країні створена диференційована система спеціальних дошкільних закладів для розумово відсталих дітей. Відповідно до характеру дефекту та ступенем його враженості діти виховуються у спеціальних установах системи освіти, охорони здоров'я або соціального забезпечення. Основним завданням навчання і виховання розумово відсталі дитини є забезпечення максимально можливого рівня фізичного, розумового та морального розвитку, підготовка до навчання в спеціальній школі. При формуванні різних видів діяльності (у дошкільному віці це — гра, малювання, конструювання, елементарна праця) відбувається, як прийнято говорити,